

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2020-933

15.12.2020

INSR Insurance Group ASA

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Ansvarlig selskap – overdragelse av yrkesskadeportefølje – debitor senere konkurs – aksept av ny debitor? – yfl. § 5 - fal. §§ 7-6 og § 7-7.

Klager var i 2005 utsatt for en yrkesskade og ansvarlig selskap var da Nemi Forsikring. Klager fremmet krav om erstatning og etter flere år med tvist, ble saken hevet som forlikt for tingretten i 2013. Selskapet utbetalte deretter erstatning og selskapets oppgjørsselskap informerte samtidig om at Alpha Insurance i 2010 hadde kjøpt Nemi forsikring sin yrkesskadeportefølje. Klager krevde ytterligere erstatning og klagde Alpha Insurance inn for Finansklagenemnda i april 2016. Sekretariatet ga selskapet medhold og klager tok deretter ut forliksklage mot selskapets oppgjørsselskap. Oppgjørsselskapet anga Alpha Insurance som innklaget selskap og forliksrådet innstilte saken. Klager stevnet deretter Alpha Insurance inn for tingretten, men retten avviste saken da Alpha Insurance var et dansk selskap som nylig hadde gått konkurs. Saken ble deretter brakt inn for Finansklagenemnda i juni 2019 og INSR, tidligere Nemi Forsikring, var nå innklaget selskap. Saken reiste spørsmål om klagers erstatningskrav ble overført til Alpha Insurance i 2010 og om klager via etterfølgende opptreden må anses å ha godtatt Alpha Insurance som ny debitor for erstatningskravet etter hendelsen i 2005. Nemnda bemerket at klagers rett bygget på yfl. § 5 og at det ikke var tvilsomt at forsikringsforpliktelsen var overdratt til Alpha, herunder klagers krav. Nemnda uttalte videre at klager fra 2013 hadde forholdt seg til Alpha Insurance, noe som etter nemndas vurdering innebar at klager også hadde godtatt Alpha som debitor. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Klager (f. 1980) var 31.3.05 utsatt for en yrkesskade (fall i trapp) og skademelding ble sendt yrkesskadeforsikringsselskapet Nemi Forsikring ("Nemi") i oktober 2005. Nav innvilget 21.6.10 ménerstatning i gruppe 1.

Det ble reist sak mot Nemi ved Oslo tingrett, men saken ble hevet som forlikt 11.1.13. Etter forliket utbetalte selskapets oppgjørsselskap – Crawford – 9.4.13 erstatning for påført inntektstap. I brevet til klagers advokat opplyser oppgjørsselskapet innledningsvis:

Til orientering har Alpha Insurance AS kjøpt yrkesskadeporteføljen til Nemi Forsikring - det er derfor Alpha Insurance nå er oppgitt som selskap i overskriften. Det vil ikke ha noen praktisk betydning for behandlingen av saken. ...

I brev 11.12.15 varslte selskapets oppgjørsselskap på vegne av Alpha Insurance ("Alpha") klagers advokat om at saken nå ville bli avsluttet, samtidig som selskapet utbetalte ytterligere erstatning for påført inntektstap/utgifter.

Klager var uenig i at saken skulle avsluttes og klage ble innsendt Finansklagenemnda (FinKN) 20.4.16 med krav om ytterligere erstatning for lidt inntektstap, tap av fremtidig inntekt og ménerstatning. Innklaget selskap var Alpha representert ved selskapets oppgjørsselskap.

FinKNs sekretariat konkluderte i 2016 med at klager ikke hadde sannsynliggjort nødvendig årsakssammenheng.

Klager tok deretter ut forliksklage 6.10.17 mot selskapets oppgjørsselskap. Av oppgjørsselskapets tilsvare fremgikk at riktig innklaget selskap var Alpha v/oppgjørsselskap. Forliksrådet innstilte 10.10.17 saksbehandlingen pga. sakens kompleksitet.

Klager tok ut stevning mot Alpha 14.5.18.

Alpha som er et dansk selskap, ble erklært konkurs 5.5.18 og saken ble av den grunn avvist fra tingretten. I kjennelsen av 2.1.19 heter det bl.a.:

...

Det vil således være danske prosesslovgivning som kommer til anvendelse. Det synes uomtvistet at etter dansk rett er en kreditor henvist til å melde krav i boet, og først etter at boet har prøvet fordringen og eventuelt har avvist kravet, kan en rettslig prosess startes. ...

Retten vil peke på at hensynet til likebehandling tilsier at saken avvises, og saksøker henvises til å avvente boets fordringsprøvelse slik alle andre kreditorer må.

Retten har etter dette kommet til at saken må avvises jf. tvisteloven § 4-7 (3) da norsk domstol ikke er kompetent til å behandle kravet etter at Alpha Insurance AS gikk konkurs. Som nevnt ovenfor finner ikke retten at saksøker har rettslig interesse i å få prøvet kravet mot selskapet når saken avvises for konkursboets vedkommende.

Avslutningsvis bemerkes at saken er anlagt mot Alpha Insurance AS og Alpha Insurance AS dets konkursbo. Saksøker har stilt spørsmål ved om Alpha Insurance AS er rett forsikringsgiver. Konkursboet har erkjent at Alpha Insurance AS er forsikringsgiver. Når de som saksøkt erkjenner et slikt ansvar, finner ikke retten å kunne pålegge saksøkte å fremskaffe dokumentasjon som dokumenterer dette. Særlig gjelder dette for et tilfelle hvor saken skal avvises. Saksøker henvises til å fremme krav mot andre som de eventuelt mener måtte være ansvarlig.

I september 2018 kontaktet klagers advokat bl.a. Nemi/INSR og ba om nærmere opplysninger om porteføljeoverdragelsen fra Nemi til Alpha. Det ble 21.11.18 gitt slik tilbakemelding:

Nemi Forsikring AS (Nemi) var i perioden 2009 til 2017 ett heleid datterselskap av danske Alpha Insurance AS (Alpha). Da Alpha i 2009 fikk konsesjon til overtakelse av Nemi, ga samtidig Finanstilsynet (daværende Kredittilsynet) samtykke til at samtlige årganger av Nemis yrkesskadeårganger fra 2001 til 2009 ble såkalt porteføljeoverdratt fra Nemi til Alpha. Denne prosessen omfattet bl.a. lovpålagte kunngjøring i norske aviser, samt også informasjon sendt ut til de involvert forsikringsmeglere. Etter dette står ikke Nemi, og heller ikke dagens Insr, noen forsikringsrisiko overfor de kunder og sikrede som var omfattet av disse porteføljene. ...

Det hører med til historien at all skadebehandling knyttet til den aktuelle portefølje har blitt håndtert av Alpha på vanlig måte i alle årene etter 2009. ...

Klager krevde nærmere dokumentasjon av porteføljeoverdragelsen. Selskapets tilbakemelding 23.11.18 var at det ville ta tid å fremskaffe dette. Selskapet antydte at klager alternativt kunne kontakte Finanstilsynet.

Begrunnet manglende tilbakemelding/fremdrift i saken, sendte klager klage til FinKN 18.6.19, mottatt 4.7.19. Klager anførte at Nemi måtte anses som ansvarlig selskap for skadehendelsen som inntraff før porteføljeoverdragelsen.

Det er fremlagt kopi av Kredittilsynets (Finanstilsynet) godkjenning 16.7.10 av overdragelsen av Nemis yrkesskadeportefølje for årene 2001-2006 til Alpha:

Det vises til brev av 24. juni 2010, der NEMI Forsikring ASA søker om tillatelse til å overføre yrkesskadeporteføljen for årene 2001 til 2006 til Alpha Insurance A/S.

Med hjemmel i lov 10. juni 2005 om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet (forsikringsvirksomhetsloven) § 3-6 andre punktum, gir Kredittilsynet på vegne av Finansdepartementet

tillatelse til at NEMI Forsikring ASA overfører yrkesskadeporteføljen for årene 2001 til 2006 til Alpha Insurance A/S.

Forskrift 1996-05-22 nr 506 om overdragelse av forsikringsportefølje tegnet etter reglene om etableringsrett eller utveksling av tjenesteytelser gjelder ikke direkte ved en slik overdragelse. Finanstilsynet stiller imidlertid som vilkår at forskriftens kapittel 4 vedrørende forholdet til forsikringstakerne gjelder tilsvarende ved overdragelser etter forsikringsvirksomhetsloven § 3-6.

Etter mottak av klagen, varslet sekretariatet partene om at saken ikke var klar for klagebehandling. Etter diverse korrespondanse ble saken gjenåpnet 29.11.19 og selskapet ble samme dag bedt om å gi tilbakemelding om saken var ferdigbehandlet. Etter diverse påminnelser, mottok FinKN klagesvar datert 14.4.20. Selskapet anførte at Nemi/INSR ikke var rett debitor for klagers krav etter ulykken i 2005 etter porteføljeoverdragelsen til Alpha i 2011.

Selskapet har fremlagt kopi av kunngjøring i Aftenposten av overdragelsen av forsikringsporteføljen (2001 tom. 2006) fra Nemi til Alpha. Den var innrykket 9.6.11 og 15.6.11. Kunngjøringen gjaldt "Ulykke og annen sykdom".

Klager har i brev 18.11.20 anført at saken ikke reiser offentligrettslige, men forsikringsrettslige spørsmål, blant annet om overdragelse av et direkte erstatningskrav, noe som er i kjernen av FinKN sine oppgaver. Det ble påny understreket at klager aldri hadde gitt et reelt samtykke til overdragelsen av sitt erstatningskrav og at fal. §§ 7-6 og 7-7 understreker at saken dreier seg om et direktekrav.

Klager har i hovedsak anført at hun ble skadet på arbeid og at har et direkte krav på erstatning under arbeidsgivers yrkesskedeforsikring, jf. yfl. § 5 og fal. §§ 7-6 og 7-7. Nemi var forsikringsgiver på skadetidspunktet. Skaden ble meldt til Nemi i 2005 og hennes direkte krav på erstatning kan ikke overdras til nytt selskap (debitor) uten klagers samtykke. Klager har ikke gitt et reelt samtykke til overdragelsen og det vises også til at Nemi i sak for Oslo Tingrett i 2013 opptrådte som om selskapet var forsikringsgiver. Det anføres ellers at det ikke eksisterer unntak fra obligasjonsrettens alminnelige krav om samtykke ved debitorskifte. Kredittilsynets godkjenning av porteføljeoverdragelsen må forstås slik at den kun gjelder løpende forsikringsavtaler og ikke det privatrettslige forhold mellom klager og Nemi. Det samme følger av fal. § 7-6 fjerde ledd, jf. § 7-7. Selskapet kan således ikke påberope porteføljeoverdragelsen overfor klager i det overdragelsen har skjedd etter at klager hadde fått et direkte krav mot Nemi, dvs. etter forsikringstilfellets inntreden. Selskapet har heller ikke informert om overdragelsen i samsvar med Kredittilsynets krav. Subsidiært anføres det at et eventuelt samtykke mht. overdragelsen bygget på bristende forutsetninger, jf. bl.a. at klager ikke var kjent med at Alpha var et utenlandsk selskap med de konsekvenser dette kunne få ved en eventuell konkurs.

Selskapet har i hovedsak anført at aktuelle yrkesskedeforsikringsavtale med tilhørende ansvar ble overført til Alpha i 2010 med befriende virkning for Nemi/INSR. Det grunnleggende utgangspunkt er at partsstillingen i skyldforhold avgjøres ut fra lovregulering der det finnes. Utenfor de lovregulerte forhold må dette fastsettes i samsvar med de alminnelige obligasjonsrettslige prinsipper, jf. Haaskjold *Obligasjonsrett en innføring 2017*. I foreliggende sak er overdragelsen gjennomført i samsvar med dagjeldende forsikringsvirksomhetslov med tilhørende forskrift og godkjenning av Kredittilsynet. Det følger av aktuelle forskrift (Forskrift 1996-05-22 nr. 506) at når overdragelsen er kunngjort som foreskrevet, kan overdragelsen gjøres gjeldende overfor forsikringstakerne, de sikrede og enhver annen person som har rettigheter og plikter etter de overdratte avtalene. Overdragelsen er kunngjort i samsvar med Kredittilsynets krav og selskapet kan da påberope overdragelsen overfor enhver person som har rettigheter etter den overdratte avtale. Samme resultat følger av alminnelige obligasjonsrettslige prinsipper. Ved avtale mellom ny og gammel debitor anses det å foreligge et tredjemannsløfte til fordel for kreditor. Dette kan

debitor bygge rett på, og uten krav om at erververen (den nye skyldneren) avgir noen skylderklæring til kreditor. Velger kreditor å benytte retten etter tredjemannsløftet til å gå på den nye skyldner, innebærer dette samtidig en aksept av at den opprinnelige skyldner samtidig fristilles fra ansvar. Det anføres at klager ved advokat fra 2013 har forholdt seg til Alpha som ansvarlig selskap og da med den virkning at Nemi er fritatt for ansvar, jf. Rt. 2008 s. 969 (Marine Harvest). Det foreligger ikke bristende forutsetning som kan påberopes i saken. Fal. §§ 7-6 og 7-7 kommer ikke til anvendelse for spørsmålet om hvilket selskap som er rett debitor i saken.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Klager ble påført en yrkesskade i 2005 og hennes daværende arbeidsgiver hadde tegnet yrkesskadeforsikring i Nemi Forsikring ASA. Det ble ikke oppnådd enighet om erstatningsutmålingen og klager saksøkte i oktober 2012 Nemi. Søksmålet gjaldt, etter det som er opplyst, beregningen av påført inntektstap. Den ble avsluttet ved partenes rettsforlik 10.1.13. Forliket ga klager rett til en årlig erstatning fra skadetidspunktet og frem til og med 31.12.13 for tapt tips og tapt skattefordel. Nemi v/Crawford utbetalte erstatning i samsvar med forliket 9.4.13. I oversendelsesbrevet til klagers advokat 9.4.13 orienterte Crawford innledningsvis om at Alpha Insurance AS hadde kjøpt yrkesskadeporteføljen til Nemi og at Alpha derfor var angitt som selskap i brevets heading. Det ble videre uttalt at dette "vil ikke ha noen praktisk betydning for saken". Crawford utbetalte 11.12.15 på vegne av Alpha ytterligere erstatning for tapt inntekt i 2013-2014. I oversendelsesbrevet heter det at saken "anses med dette som avsluttet her hos oss". Det ble sendt varsel om foreldelse. Klager klaget i april 2016 Alpha inn for Finansklagenemnda. FinKNs sekretariat avsluttet saken blant annet fordi det ikke var sannsynliggjort årsakssammenheng mellom skaden i 2005 og klagers ervervsuførhet.

I august 2017 tok klager ut forliksklage mot Crawford med påstand om erstatningsansvar for yrkesskaden. Crawford viste i tilsvaret til at selskapet som uavhengig skadeoppgjørsselskap, behandlet saken på vegne av Alpha Insurance AS og at korrekt motpart var dette selskapet. Forliksrådet innstilte saken, jf. tvisteloven § 6-11.

Klager saksøkte 14.5.18 Crawford, senere rettet til Alpha Insurance AS. I tilsvaret ble opplyst at Alpha Insurance AS var slått konkurs i Danmark 8.5.18. Saken ble avvist av tingretten 2.1.19. Det fremgår av rettens bemerkninger at saksøker hadde reist spørsmål om Alpha Insurance AS er rett forsikringsgiver og at konkursboet har erkjent at så er tilfellet.

Klager fremsatte deretter 26.8.18 krav mot forsikringsmegleren, Aon Norway AS, oppgjørsselskapet, Crawford AS og INSR Insurance Group ASA, og saken ble 28.11.19 klaget inn til Finansklagenemnda med INSR som innklaget selskap. INSR overtok i 2017 Nemi og selskapene fusjonerte i 2018.

Saken for nemda gjelder om overføringen av Nemis yrkesskadeportefølje til Alpha også omfattet klagers erstatningskrav som var blitt meldt i 2005. I tillegg er det spørsmål om klager ved sin etterfølgende opptreden under enhver omstendighet må anses å ha godtatt Alpha som ny debitor.

Sakens offentligrettslige side – overdragelsen av Nemis portefølje til Alpha – faller utenfor nemndas kompetanseområde. Nemnda viser imidlertid til at det av kunngjøringen av overdragelsen i Aftenposten hhv. 9. og 15.6.11 fremgår at den gjaldt "Ulykke og annen sykdom" og at Nemi med hjemmel i lov om forsikringsvirksomheter § 3-6 "har besluttet å overdra sin forsikringsportefølje for bransjene ulykke og annen sykdom for årgangene f.o.m. 2001 t.o.m. 2006 til sitt morselskap Alpha Insurance A/S (Alpha)". Dessuten blir det opplyst at Alpha "vil overta de aktuelle forsikringsforpliktelsene på eksisterende vilkår og betingelser, slik at kundenes rettigheter ikke vil påvirkes av overdragelsen, og da slik at Nemi vil være fri for de samme forpliktelser". Det

fremgår at løpende risiko, herunder skadebehandling forbundet med overdragelsen "vil fortsatt bli ivaretatt av Nemi i Oslo, men da på vegne av Alpha. Den enkelte sikrede vil således fullt ut beholde sine rettigheter forbundet med overdragelsen".

Slik nemnda ser det, er det ikke tvilsomt at det offentligrettslige samtykket i 2010 også gjaldt overdragelse av løpende erstatningssaker fra Nemis yrkesskadeportefølje fra 2001-2006. Det er heller ikke tvilsomt at etter den offentligrettslige klassifiseringen i forsikringsklasser som da gjaldt, omfattet uttrykket "ulykkes- og sykeforsikring" bl.a. yrkesskedeforsikring, se forskrift 18.9.1995 nr. 797 § 3 (opphevet 1.1.17).

Klager gjør imidlertid gjeldende at overdragelsen ikke omfatter hennes erstatningskrav fordi hun har en innsigelse etter forsikringsavtaleloven (fal.) § 7-6 jf. § 7-7 som gir henne et direkte krav mot selskapet etter at forsikringstilfellet er inntruffet. INSRs innsigelse om at et annet selskap er rett debitor, jf. § 7-6 fjerde ledd, er etter hennes syn en innsigelse "mot kravet".

Nemnda er ikke enig med klager i at forsikringsavtaleloven § 7-6 og § 7-7 supplerer yrkesskedeforsikringsloven (yfl.). Den skadelidtes stilling er regulert særskilt i yrkesskedeforsikringsloven som i bilansvarsloven. Yrkesskedeforsikringsloven § 5 gir utvilsomt en arbeidstaker et direktekrav ved yrkesskade. Men yrkesskedeforsikringsloven sikrer imidlertid ikke arbeidsgiverens ansvar, men skal etter lovens § 4 tredje ledd "anses som ansvarsforsikring" i forholdet "mellom forsikringsgiveren og forsikringstakeren". Det er imidlertid forsikringstaker/ arbeidsgiver som er "sikret" etter yfl. se fal. § 1-2 bokstav c annet punktum. Forsikringsavtaleloven § 7-6 og/eller § 7-7 kan da ikke benyttes til å supplere yrkesskedeforsikringsloven. Nemnda viser her til Brynildsen m.fl. Forsikringsavtaleloven med kommentarer, 3. utg., s. 280. Nemnda tilføyer at §§ 7-6 og 7-7 står i lovens del A og at det er et uavklart spørsmål om supplerings av yfl. når det er aktuelt, skal skje med bestemmelser fra denne delen av forsikringsavtaleloven.

Nemnda finner det således ikke tvilsomt at klager har en rett til direkte søksmål mot forsikringstagerens forsikringsgiver. Men denne lovhjemlede retten er ikke i kraft å være sikret, det er forsikringstakeren/arbeidsgiveren. Klagers rett bygger på yfl. § 5. I dette tilfellet er forsikringsforpliktelsen overdratt av Alpha. Det er ikke tvilsomt at overdragelsen også omfattet klagers krav. Nemnda viser til at klager ble gjort kjent med dette i 2013 og deretter forholdt seg til det, se oppgjørsbrev av 11.12.15, klagen til Finansklagenemnda april 2016 og stevningen mai 2018. I forliksklagen oktober 2017 var oppgjørsselskapet, Crawford, angitt som innklaget, men det fremgikk av tilsvaret at ansvarlig selskap var Alpha. Dette viser at klager har vært kjent med og godtatt at debitor for hennes krav var Alpha. Den omstendighet at Alpha i mai 2018 gikk konkurs endrer etter nemndas syn ikke at rett debitor i dette tilfellet er Alpha Insurance AS, dets konkursbo.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).